

Groene Koffie
Het land van mijn broer

Maartje Pierhagen

Groene koffie

Het land van mijn broer

Herziene druk, december 2014

Auteur: Maartje Pierhagen

ISBN: 9789402120387

Een deel van de inkomsten van dit boek gaan naar het Doris Tuapante Kinderfonds. Het fonds richt zich op verbetering van SOS-kinderdorpen in Colombia. Het belangrijkste doel: verlaten kinderen in eigen land grootbrengen en opleiden tot zelfstandige burgers. www.dtkinderfonds.nl, onderdeel van SOS-kinderdorpen.

© Maartje Pierhagen, Frederiksoord, 2014

Inhoud

Proloog Hoy Dia (vandaag)

Deel 1

In het leven is het niet belangrijk wat je overkomt, belangrijk is:
wat en hoe jij je het herinnert – Gabriël Garcia Marquez
Hoofdstuk 1 – 8

Deel 2

Je kunt beter één keer in je leven verbleken, dan je leven lang
kleurloos zijn – Oma van Clara Rojas
Hoofdstuk 9 – 17

Deel 3

Zwart als de duivel, heet als de hel, puur als een engel, zoet als
de liefde – Colombiaanse koffie wijsheid
Hoofdstuk 18 – 26

Deel 4

Het is niet waar dat mensen hun dromen niet meer najagen omdat
ze oud worden, mensen worden oud omdat zij hun dromen niet
meer najagen – Gabriël Garcia Márquez
Hoofdstuk 27 – 34

Deel 5

Geweld is niet nodig om een gemeenschap te vernietigen. Elke
gemeenschap sterft door onverschilligheid ten opzichte van de unieke
waarden die het ooit creëerde – Nicolas Gomez Davila
Hoofdstuk 35 – 47

Proloog

Hoy día

11 april 2007

Mijn wereld is veranderd, veranderd in een onveilig oord. Pacha Mama verzwolg mijn vader. Niet voor even, naar het lijkt, maar voor altijd. Mijn moeder is ontroostbaar, mijn broer onbereikbaar. Onvoorstelbaar, ons grote familieavontuur is verworden tot een horrorfilm met onbekend einde. Ik wil naar huis. Toch blijf ik; voor mijn vader Gerard, broer Kees, moeder Mieke en de nieuwe standvastige families van mijn broer: Romero-Pérez en Hoyos-López.

DEEL 1

**In het leven is het niet belangrijk wat je
overkomt, belangrijk is:
wat en hoe jij je het herinnert**

Gabriël Marcia Marquez

*(What matters in life is not what happens to you
but what you remember and how you remember it)*

Hoofdstuk 1 – Juan

Bogotá, maart 2006

Juan haat schrijven. Wat een opgave, neerzetten wat hij denkt of nog belachelijker: wat hij voelt. Dat zijn zus dat kan, prima. Hij heeft er niets mee. Hij komt niet verder dan een korte opsomming van belangrijke feiten die zijn ‘inburgering’ in Colombia markeren: *40 nw. wrd. ES, 1 nw vriend, 2x beltegoed, skype werkt!* Prima lijstje. Zegt alles. Deze feiten vormen genoeg aanvulling op zijn ware verslaglegging; de constant uitdijende muziekbibliotheek op zijn laptop.

De melodie van popster Juanes kondigt weer een sms aan:

vamos beber, ¿quiere acompañarnos?!

Santos weet hem altijd te vinden. Juan twijfelt, hij is doodop. Hij gunt zichzelf bedenktijd, zet koffie. Net als zijn vinger boven de toetsen zweeft, hoort hij getoeter. Zijn taxi staat klaar, zijn telefoon rinkelt, de mobiel blijft, de koffie gaat om. Chaos. Juan zucht, geen ontkomen aan. Met bonkend hart, kloppende slapen en een onrustig gevoel in zijn buik kruipt hij op de achterbank naast drie anonieme passagiers. Samen sjezen ze door Bogotá. Her en der onverwacht remmend om iemand naar buiten te laten tuimelen. Vlakbij de universiteit is het zijn beurt. Zonder commentaar, met uitsluitend een handgebaar van de chauffeur, wordt hij naar buiten gewerkt. Hij valt, net naast het voorbijrazende verkeer. ‘Madre de Dios.’

Hij sjort zijn heuptas recht en zoekt een oversteekplaats. Bij slechts drie toeterende auto’s waagt hij het erop.

La ciudad tiene hambre noemen zijn nieuwe vrienden het. Nou, hij lust zijn nieuwe leven rauw. Dorstig stort hij zich in de veilige drukte aan de overkant. Hier, rond het universiteitsterrein is het altijd licht, vrolijk en afgeladen. Hij hoort minstens vijf talen, voelt de energie van vele plannen. Door de ligging, hoog op een berg aan de rand van de stad, is het hier romantisch te noemen. Vanaf de universiteitsgebouwen loopt hij door groene parkjes, kleine steegjes en langs volgepakte pleinen. Hij kiest al-

tijd een andere route, zodat hij zoveel mogelijk felgekleurd gepleisterde huizen, eettentjes, winkeltjes, cantinas en muziekcafés ontdekt. De stad is donker en schittert als een perfect geslepen duistere diamant. De ontelbare minuscule glinsteringen doen vergeten dat het een miljoenenstad is. Het lijkt een compact geheel dat zo in zijn zak kan glijden. Hij wil langer blijven kijken, maar weet dat Santos wacht. Colombiaan worden is lastig, hij voelt zich nog steeds toerist in eigen land.

‘Hé Juan, hier!’ Santos roept vanaf hun hoektafel. De avond is jong, zijn gezelschap verhit. Eva en Oscar discussiëren over een passage in een songtekst. Santos houdt zich, zoals gewoonlijk, afzijdig. Hij vertaalt als het ingewikkeld wordt. Oscar is aan het woord: ‘Vrijheid? Wat is dat? Ik begrijp niet dat iemand zo snel zijn idealen opzij zet. Die rockers kunnen nu vrij reizen, hebben bereikt wat ze in hun songteksten claimden. Ze wonen in Amerika. En wij? Wij mogen niet eens een bezoek afleggen buiten Zuid-Amerika, laat staan emigreren.’

Eva valt hem bij. ‘Jongen, als de dollars rollen, vergeten politici en rockers het gevecht voor vrij leven, reizen en democratie. Ze worden verblind, ontdekken opeens dat onze oorlog tegen drugs een geweldige *moneymaker* is. Miljarden pompt Amerika in onze economie. En wat levert het op? Geen vrijheid, maar corruptie en meer geld voor degenen die het al bezitten. Stel je voor dat wij de beloofde vrijheid krijgen.’

Ze draait richting Juan, die op de gammele houten bank naast haar is gaan zitten. Hij deinst iets achteruit, met geveinsd ontzag voor haar priemende ogen en prikkende vinger. Hij neemt een slok van zijn bier om te verdoezelen dat hij echt niet weet wat ze zei. Eva volgen is ingewikkeld, haar Spaans is rap en haar lijf vraagt om aandacht. Meestal richt hij daarom zijn aandacht op de mannen. Eva merkt het niet en tiert verder. ‘Nou, dan kunnen we alsnog nergens heen, daar zorgen die gringo’s wel voor. Colombiaans? Bij elke douane zullen ze je bagage binnenstebuiten keren. Nergens krijg je een baan, want je komt immers uit het land van het witte poeder. Marketing? Ja, daar zijn die Amerikanen dol op en zolang wij het zwarte producerende schaap zijn, hoeven ze niets aan hun eigen inbreng te doen. Want waar gebruiken ze die witte troep massaal? Juist in de VS.’

Oscar knikt geëmotioneerd. De aguardiente versterkt de emoties. ‘Zeker chica. Bovendien ruïneren ze onze boeren. Hoeveel hebben ze al niet wanhopig in de armen van de Farc gedreven? Nou?’

Er valt een ijzige, gênante stilte. Oscar marcheert inmiddels naast de

tafel op en neer. Als een volwaardige revolutionair zwaait hij met een fles Aquila, zijn fluisterende stem af en toe verheffend tot donkerbruine plakkerige stroop. ‘Boeren vormen de basis van Colombia. Als we hen verliezen, verliezen we onszelf. Zolang idiote Amerikanen de verkeerde velden sprayen en geld geven voor zinloze vernietigings-operaties, komt de democratie niet dichterbij. De Farc profiteert. Geweldig, die arme hardwerkende onderklasse zonder inkomsten. De Farc stuurt wat ‘zendelingen’. Die bieden aan de honger te stillen, de kinderen te onderwijzen en de velden te beplanten. Uiteraard betekent dat: kinderen het Farc leger in en coca in plaats van maïs of koffie op de velden. Die boer is allang blij; hij kan zijn kinderen een toekomst geven en heeft weer te eten.’

‘Is het niet veelgevraagd om een succesvolle band ook nog politiek te laten bedrijven? Of begrijp ik het verkeerd?’ Juan voelt kippenvel over zijn armen omhoog kruipen. Is zijn constatering wel gewenst? Hoe goed kent hij deze mensen?

Oscar knippert met zijn ogen, draait zijn richting op. Alsof hij nu pas ontdekt dat hij er is. Zijn hand balt zich tot een vuist. Juan krimpt ineen. De vuist raakt de tafel, de glazen rinkelen. ‘Hoezo?’ vraagt Oscar dreigend, zijn handen nog steeds gebald op het tafelblad. Hij deint heen en weer. Zijn Caribische Spaans swingt stukken minder.

Juan laat zich niet kennen. Nu zwakheid tonen in een café vol vreemden, lijkt op suicide. Dus maakt hij zich groot en praat luider: ‘Denk je dat boeren, wegwerkers of verpleegsters nooit dromen over wonen en werken in andere landen? En dat zij, juist omdat deze rockers dat ook deden, niet het gevoel hebben dat ze kunnen ontsnappen. Dat alles mogelijk is, zolang je doorzet en erin gelooft.’

‘Nou nee, dat vraag ik me af.’ Oscar is onder de indruk. Zijn dreigende houding heeft hij laten varen. Hij kijkt nu vragend.

Ondanks de alcoholwaas in zijn hoofd probeert Juan zijn gedachten te verwoorden: ‘Ik denk dat muziek en de mythe rond het leven van een rockband meer indruk maken dan de letterlijke teksten. Als jij elke dag moet vechten voor het behoud van je baan onder een baas, die – al naar gelang zijn ochtendhumeur – beslist of jij er morgen weer bent, dan zoek je naar zekerheid. En omdat die in Colombia niet te vinden is, wil je geloven in het succes van de kleine man. Jullie beste exportproduct naast dat witte goedje en koffie is de muziek. En succes daarin lijkt bereikbaar, want iedereen die ik ontmoet bespeelt een muziekinstrument.’

Eva, Santos en Oscar hangen aan zijn lippen. Beangstigend. Alsof hij alles weet, omdat hij hier niet is opgegroeid. Omdat hij van buiten komt.

Het geeft Juan de bravoure die ze hier waarderen. 'Misschien zie ik het te simpel, ben ik hier te kort. Maar ik denk niet dat deze band zijn moraal opzij heeft gezet. En als ze dat wel hebben gedaan, maakt het niet uit voor de fans. Hun manier van leven is een voorbeeld. Zij mogen overal reizen, zijn rijk en daarmee laten ze zien dat het kan. Wat ze dan in hun songteksten zetten, is ondergeschikt aan hun doorzettingsvermogen.' Juan neemt nog een slok aguardiente, wacht tot de warmte hem weer moed schenkt en gaat door: 'Ik heb mijn hele leven al een grondbeat, een soort tweede hartritme. Ik denk dat elke Colombiaan dat deelt. Bij Nederlanders heb ik het niet ontdekt. Colombia swingt van zichzelf, met of zonder rockbands. Ik vind het veel interessanter om die grondbeat zo te vervormen dat deze herkenbaar blijft. Tegelijkertijd moet het vernieuwend zijn, de mogelijkheid creëren voor alle Colombianen om te kunnen reizen. Of dat nou via muziek is of met een vliegtuig.'

Santos heeft lang gezweven, als drummer is hij op het podium nooit haantje de voorste. Hij is de verbindende factor. Zijn roffels, taps, tikken, klappen en slagen zijn weergaloos. Maar dat hoort slechts een handjevol gedreven vakidioten, het grote publiek komt alleen voor Carlito, de nu ontbrekende zanger. 'Eigenlijk is de tekst van een lied dus ondergeschikt aan de melodie en het ritme? Maar bovenal ondergeschikt aan het uiterlijk vertoon van een rockband? Klopt dat?'

Juan knikt, Santos begrijpt hem. 'Colombianen hebben dus de kracht om te reizen via de muziek. Dat is eigenlijk wat jij zegt? Ze zijn al vrij.' Santos kijkt Juan vanonder zijn wenkbrauwen aan.

'Tja,' observeert Eva, 'misschien moeten we morgen de studio in, kijken wat nou eigenlijk de meest essentiële succesfactor is.'

Juan glimlacht, ze zijn terug bij een veilig onderwerp: de gelukzaligheid van samen creëren. De discussie stopt zonder conclusie. Hij heeft zich de dreigende sfeer vast ingebeeld. De eerste cumbia-klanken vullen de ruimte, heupen beginnen te wiegen, het vuurwater vloeit.

Hoofdstuk 2 – Charlie, een jaar later

april 2007

Noodgedwongen woon ik samen; in een klein gehucht, net buiten Pasto, de stad waar de familie van mijn broer leeft. Diep in het bergachtige zuiden van Colombia. In een leegstaand lemen huisje. Net groot genoeg voor twee bedden en een kruk. Niet mijn man, maar mijn moeder Mieke woont bij mij in. Van gelijkwaardig samenwonen is geen sprake. Ik verzorg haar. Vreselijk vermoeiend. Helaas heeft mijn moeder weinig aandoenlijke momenten. Lachen is een emotie die ze niet meer herkent. Dit huisje met koele dikke muren is haar box. Haar summiere kennis van het Spaans en weerzin voor het plattelandsleven maken het er niet eenvoudiger op. Aanwezigheid van anderen duldt ze niet. Alleen ik ben uitverkoren. En haar zus in Nederland. Via een loei dure mobiele verbinding houden ze contact. Aan haar geklaag hoor ik, en met mij alle andere zich in het zweet werkende arbeiders, dat ze nog in leven is. De pesos vallen luid kletterend op de grond, alsof het niets is. Pure verspilling.

Mijn moeder klinkt hysterisch, dag in dag uit. Het lijkt alleen mij op te vallen, de anderen werken stug door. En ik, na wat slikken, dus ook. Uitgeput thuiskomen helpt mij bij het inslapen, bij het negeren van de gekwelde blik in mijn moeders ogen, bij het steeds vaker herhalen van haar liefde voor mijn vader. Vreselijk, alsof ze alleen op dit punt Alzheimer heeft. Haar wanhoop maakt me woest. Ik wil haar door elkaar rammelen, vragen waarom ze niets onderneemt, roepen dat zij de oudste is, de meest verantwoordelijke. Wat me tegenhoud, weet ik niet. Die vreselijke telefoon functioneert als enige levenslijn met de aarde. Ik kan beter mobiel met haar bellen dan fysiek voor haar gaan staan. Alleen dan krijg ik contact. Mijn god, dat belooft wat. De gemiddelde ontvoering duurt drie jaar. Pa is pas drie weken verdwenen.

Hoofdstuk 3 – Juan

Bogotá, maart 2006, 10.00 uur

Jezus, waarom doe ik dat toch? Juan strompelt door de hotelkamer, de drank van gisteren nog bitter plakkend op zijn tong. Zich verbijtend, weet hij zijn sokken, T-shirt en flanellen broek aan te krijgen. Na het snel flossen van de tanden, wacht het ultieme ontbijt: vers fruitsap, vruchtensalade en een toastje. Voor nog geen vijftien euro heeft hij hier een eigen kamer, ontbijt en wasservice. De piccolo. Is het de kater of staat die man hier altijd? Waarschijnlijk werkt zijn geheugen niet erg consistent.

Juan laat zich in de taxi glijden en mompelt: ‘Biblioteca central, por favor.’

Het grote witte gebouw met zijn strakke lijnen bruist altijd. Aan de overkant is het Museo de Botero, waar Juan al vier weken mediteert. Hij loopt meestal rechtstreeks naar zijn vaste plek, aan de rand van één van de klaterende binnenfonteinnetjes. Daar weggestopt tussen de bougainville voelt hij zich geborgen, ongezien. Het is niet eenvoudig als immigrant. Zijn naam mag dan veranderd zijn in Juan, iedereen merkt dat hij geen standaard Colombiaan is. En vaak, als hij die vorsende blikken beu is, trekt hij zich hier terug. Hier in dit victoriaanse gebouw, met twee zonnige pleintjes in het midden en grote donker houten balkon vol geurende mimosa er omheen, waant hij zich thuis. Thuis zoals alleen een muzikant zich thuis kan voelen. Deze plek doet hem denken aan Sevilla. En daar heeft hij goede herinneringen aan.

In 2003 waren soortgelijke besloten haciënda's heerlijke idylles na een nacht hard werken in een anonieme uitgaansgelegenheid. Zijn toenmalige band bestond uit vijf mannen, the Dutch Lofers. Niet zelden werden ze omgedoopt tot Lovers en uitgedaagd om die reputatie eer aan te doen. Negen van de tien keer werd dat verzoek ingewilligd. Wat de volgende dag een stroom aan sms'jes over de meest ranzige details opleverde. De rust werd toen vaak verstoord door het geweeklaag van de Lofer queen van de voorgaande avond.

Juan glimlacht, hij zit niet langer op de achterbank van de taxi in Bogotá. Hij rijdt over een slecht geasfalteerde autoweg net buiten Sevilla. In de achteruitkijkspiegel ontwaart hij een tierende vader, die de taxi probeert in te halen op zijn glimmende zondags gepoetste schoenen. Nooit stopte de taxichauffeur. Nu wel. Juan keert met een schok terug in de werkelijkheid. Hij herinnert zich opeens zijn afspraak midden in de studentenwijk. Juan voelt het maagzuur oprijzen. De geuren van gebakken vlees en vis, de uitlaatgassen, deze realiteit bevalt hem bitter slecht. Hij rent naar de dichtstbijzijnde koffieshop, probeert zijn onrustige maag te temperen. De geur van koffie helpt. Vreemd toch, in Nederland haatte hij het zwarte goedje en nu pompt hij er liters van naar binnen. Wellicht heeft dat ook te maken met de hoge alcoholconsumptie en het weinige slapen. ‘Un café con lèche, por favor.’

Het apparaat stoomt, pruttelt en braakt het zwarte goud uit in een witte koffiebekker. De Colombiaanse vlag prijkt trots op de buitenrand, op het lepeltje en op de vele zwarte zakken die in deze luxe koffiobar als souvenirs verspreid staan. ‘¿Dónde está el azúcar?’

Nadat de suiker glinsterend is uitgegoten in de pikzwarte vloeistof, lijkt het leven draaglijker te worden, het licht wat minder fel.

Vol goede moed stapt Juan de bibliotheek binnen. Na wat ongebruikelijke bochten, klapdeuren en het omzeilen van immense trappen komt hij in de wonderde wereld van de muziek. Een goed geïsoleerde ruimte aan de rand van de bibliotheek, bewaakt door een streng uitziende beveiliging die zelden blaft. Hij is verliefd op deze *salla de música*. Dit is zijn wereld. Een ruimte vol bladmuziek, soms zelfs op origineel broos papier. Hij krijgt steevast de neiging om te knielen en een kruisje te slaan. Hij durft het niet, als atheïst roept hij vast het onheil over deze ruimte af. De meest uiteenlopende componisten uit alle uithoeken en genres zijn verzameld in manshoge kasten. Hij wordt overspoeld door een gevoel van kinderlijke blijdschap. Zelfs met zijn kloppende slapen en hangende oogleden, weet hij dat het een goede keuze was om te gaan. Vandaag eert hij Lucho Bermúdez, componist en grondlegger van de porro.

Juan concentreert zich op zijn uitdaging voor vandaag: een gedicht van Gabriel García Márquez op muziek zetten. Zijn tweede uitdaging bestaat uit een bestaand porro-ritme met bekende melodielijn voorzien van onzintekst.

Hij gaat zo op in zijn werk, dat hij Eva niet ziet binnenkomen. Eva gniffelt. Met een duivels lachje richt ze zich tot de onbekende jongeman aan haar zijde: 'Ik ben zo terug. Even geduld. Kijken of die gringo woord houdt.'

Ze stapt met veel kabaal de studio binnen. Juan schrikt, maar laat dat niet blijken. Nonchalant gooit hij zijn koptelefoon naast de synthesizer:

'Hé gringo, weer geland? Nog in voor de uitdaging?' Eva staat wijdbeens voor hem, ze tapt onrustig met de neus van haar pump op de grond.

'Ik wel en jij? Ik loop een uur op je voor, dus...' Juan probeert zijn irritatie te onderdrukken. Hij herinnert zich niet helemaal wat hij gisteravond beloofd heeft.

Eva's smalende grijns doet hem het ergste vermoeden. 'Zal wel hombre, maar ik heb Juancho.' Eva wijst door het studióglas naar een slungelige kerel, die zich voordoet als popster. Hij tettert onafgebroken in een mobieltje, loopt geagiteerd rond en trekt zich niets aan van zijn omgeving. Juan trekt zijn wenkbrauwen vragend op.

'Ach dat weet jij natuurlijk niet, gringo. Dat is Juancho Valencia, momenteel een van de meest populaire zangers van Colombia en een vriend van mij.' Dat laatste zegt ze snorrend.

Juan zucht. Hij heeft het dus beloofd gisteren: aantonen dat songteksten ondergeschikt zijn aan de muziek en het imago dat een band zich aanmeet. Onmogelijke opgave. Opeens overvalt hem een intense moeheid. Waarom loop ik niet weg? Waarom maak ik me druk over zoiets onbenulligs als een stelling? Een geloof in iets waar ik met mijn dronken kop helemaal achter stond, alleen nu lijkt het heel onbenullig. Hij masseert zijn slapen. Morgen vliegt hij naar Pasto, zijn geboortestad en hij heeft nog niets geregeld. Voor de zoveelste keer in zijn leven vraagt hij zich af waarom hij nooit 'nee' zegt en zich altijd laat afleiden. Hij vermant zich. Hij is geen mietje. Hij stapt naar buiten en steekt zijn hand uit naar de nog immer telefonerende Juancho: 'Hola, soy Juan de Olanda. ¿Como estás?'

Juancho schudt zijn hand uitbundig. Juans schouder begint vervaarlijk te steken. Juancho klopt op de lege plek naast hem op de pianokruk. Juan fronst, draait zich om en loopt weg. Voordat hij een noot gespeeld heeft, staat hij alweer buiten de studio. Eva heft triomfantelijk twee vuisten in de lucht. Juancho gebaart om geduld. En niet ten onrechte, want Juan komt terug met Santos en Carlos. Beiden dragen een vreemdsoortig koperen blaasinstrument onder de arm. Dwars door de hoofdlijnnaas heen, dringt

het besef tot Juan door dat porro ontstaat vanuit koper en niet vanuit houten klankkasten. Dus heeft hij nu de kopertroef ingezet.

‘Oke, vamenos. We gaan.’ Met een zelfverzekerdheid die hij niet voelt, kijkt Juan naar zijn vrienden. ‘Belofte maakt schuld, zeggen wij in Nederland. Dus ik ga mijn schuld inlossen. Santos en Carlos horen bij mij.’

Eva knikt. Ziet hij haar slikken? Het zegevierende gevoel is van korte duur. De twijfels slaan toe, zodra hij de eerste klanken uit haar trompet hoort. Waarom heeft hij ingestemd met een gedicht van Márquez? Die man is wereldberoemd. Zijn teksten zijn natuurlijk wel van belang. Jammen, oké, maar dit is onmogelijk. Hij en zijn grote mond.

Rustig ademhalen. Erger dan dit kan het toch niet worden. Niet nadenken, doen. Juan trilt.

Eva, de koelheid zelve, ruikt de overwinning. Zij ziet transpiratiedruppels op Juans bovenlip. Hoort zijn versnelde ademhaling. Ze gniffelt. Dat zal hem leren, die gringo met zijn unieke muzikale talent. Hij irriteert haar mateloos. Hij is aantrekkelijk, ongrijpbaar, mooi. Verleidelijk, dat vooral. Net anders dan iedereen die ze kent, en toch herkenbaar. Zeer verwarrend. Aan de andere kant past hij totaal niet in haar klasse, heeft hij geen manieren en mist hij alle latino macho-uitstraling die haar lief is. Ze schudt haar hoofd, nu even geen gevoelens, concentreren. Alles wordt op hetzelfde porro-ritme uitgevoerd, zowel de versie met de tekst van Márquez, als de versie met de onzintekst over vergane liefde. Uit haar binnenzak vist ze het gedicht van Márquez. Juancho zal dit voordragen of zingen terwijl Juan, Carlos en Santos een basis porro-melodielijn opzetten. Zij zal op gepaste momenten een solo inzetten. Zij voelt zich machtig. Alleen zij kan de tekst onderstrepen of vervlakken door de juiste tonencombinatie neer te zetten. Bovendien heeft ze vannacht geoefend in de tot studio omgebouwde kelder van haar appartementencomplex. Dit gaat ze glansrijk winnen.

Het zweet op Juans bovenlip heeft plaatsgemaakt voor een grimas. Hij kan weinig invloed uitoefenen, daarvoor zijn de blazers te belangrijk. Hij vertrouwt op Oscar, de ritme koning, die net binnenglipte. Hij wil Eva graag een hak zetten, oud zeer blijkbaar. Dus als Oscar op de juiste momenten zijn cajons inzet, kan hij Juancho’s zang beïnvloeden. Na een uur repeteren, zijn ze het eens. Unaniem wordt gekozen voor twee versies, één met geweldige lyrics en één met een vreselijk nietszeggende tekst. Beiden met hetzelfde ritme en verschillende melodie.

‘Claro vrienden, nu testen. We turven stemmen voor de eerste en tweede versie, akkoord?’ Santos wijst op zijn krakkemikkige gettoblaster met aftandse microfoon en Juan gromt: ‘Dat kun je toch niet menen? Dat ding kraakt, geen mens kan zo het verschil horen.’

Oscar en Juancho vallen Juan bij. Eva, Carlos en Santos doen net of de wereld vergaat, maar gaan – onder luid protest – op zoek naar een betere geluidsinstallatie. Na een kwartier komen ze terug. Eva roept van ver: ‘We mogen de installatie in de kantine gebruiken. Maximaal een half uur. Kom op Juancho.’

Juancho steekt zijn handen smekend in de lucht. ‘Eerst mijn kleine meeneer uitlaten, dan kom ik.’

Juan moet lachen om Eva’s fanatisme. Wat begon als een kroeggrap lijkt nu een reëel vergelijkend warenonderzoek. Doe haar een witte jas aan. Zet haar een bril op. Geef haar een aanwijsstok en Eva zou niet misstaan in een ouderwetse wasmiddelen reclame. Hij schatert het uit, blij dat hij alleen in een toilethokje staat. Tijdens het handen wassen polst Juan Oscar: ‘Hoe bekend is die Juancho eigenlijk?’

De twinkeling in Oscars ogen verraadt dat hij dit al veel eerder had moeten vragen. ‘De nieuwe Duke Ellington.’ Vol trots slaat Oscar zijn arm om Juans schouder: ‘Juancho is componist, muzikant, zanger. Een aanstormend talent, met twee bands: Puerto Candelaria en La República. Eva is zijn zus.’ Met een vette knipoog laat Oscar hem weer los.

Juan voelt de neiging om een sigaret te bietsen, terwijl hij al twee jaar niet meer rookt. Of te gillen, heel hard, in iemands oor. Dat laatste durft hij niet. Dus, verbolgen, port hij Oscar in zijn buik. Die moet hard lachen, maakt een vingergebaar rond zijn voorhoofd.

Santos komt er bij staan en geeft Juan een stomp in de zij: ‘No worries.’ (Hij is heel trots op de paar woorden Engels die hij spreekt.) ‘Hij vindt je goed en kent zijn zus. Al menig muzikant heeft deze test niet doorstaan.’

‘Hoezo test?’ Juan kan het niet bijbenen. ‘Is hij getest? Waarop dan?’

Voordat hij het kan vragen, staat Eva grijnzend voor zijn neus. ‘Je mag invallen! Over drie dagen in het stadion van Medellín. Puerto Candelaria speelt live en zoekt een tweede pianist. En raadt eens: dat ben jij, mi amor!’

Niks geen testen van zijn gelijk. Niks geen studenten die verrast worden. Vijf opgetogen gezichten. En dan, opeens, is iedereen verdwenen. Alsof hij hier altijd alleen heeft gestaan. Alsof hij niet net drie uur heeft gejamd. Alsof...

'Medellín? Optreden? En Pasto dan?' Juan verlangt hevig terug naar de duidelijkheid van Nederland, naar het geplande leven dat hij tot vijf weken geleden leidde. De stroom aan indrukken is onophoudelijk. Hij moet zich overgeven aan dit leven dat onoverzichtelijk is, anders verzuipt hij. De hoofdpijn is in volle felheid terug.

Hoofdstuk 4 – Charlie, een jaar later

april 2007

Tante Dolores beschermt mij. Dit is haar haciënda, een van de schaarse koffie domeinen dicht bij Ecuador. Een taaie, spirituele eenentachtigjarige, die de wijsheid van eeuwen in zich meedraagt. Haar kennis van koffie is gitzwart, haar geneeskraft befaamd en haar mensenkennis ongeëvenaard. Dagelijks wachten tientallen mensen rustig op een consult. Intrigerend en een heerlijke afleiding van de dagelijkse sleur. Ik probeer minstens drie keer per dag uit de koffievelden af te dalen. Het excuus is meestal snel gevonden: voedsel koken, bessen storten of water halen. Als ik het platgestampte erf oploop, stuiven de kippen weg. Eerst kijk ik bij moeder. Ik zorg dat ze haar ontbijt opeet, zich aankleedt en tegen de deurpost gaat zitten. Vervolgens haal ik hout, grijp een kip, laat een van de dochters groenten snijden en observeer.

De patio is net een menselijke dierentuin, maar dan wel één met slecht onderhouden exemplaren. Ik probeer te raden waarvoor de mensen komen, hoe lang ze onderweg waren. Een antwoord is er niet, alleen mijn droombeelden over hun leven. Dat is voldoende, inmiddels bijna net zo goed als een spannende soap. Mijn figuranten maken mijn leven draaglijk zonder zich bewust te zijn van hun rol. Met thuis heb ik al dagen geen contact. Geen idee hoe het met mijn man en kinderen gaat. Dat wil ik zelf, anders hou ik het hier nooit vol.

Het huisje dat wij bewonen, is voor Dolores gebouwd. Zij heeft het nooit willen bewonen. De geest van haar man raadde het af, dus gebeurt het niet. Vlak na de geboorte van de vijfde dochter is 'haar man richting de hemel vertrokken'. Dat is inmiddels vijftig jaar geleden. Ze mist hem niet, want hij bezoekt haar elke dag. Zijn geest is haar richtingwijzer, zijn stem de hare. Nooit heeft een andere man zijn plaats in kunnen nemen, wat opmerkelijk is in dit land van hard zoemende darren. Ze wordt niet gewaarschuwd als wij gringos onze intrek nemen.

Hoofdstuk 5 – Juan

Bogotá, maart 2006

Hij was het bijna vergeten, zijn Colombiaanse identiteitsbewijs. Eindelijk, na vijf weken. Tijd om erbij stil te staan, heeft hij niet. Eva stuurt het ene na het andere sms'je. Ze lijkt bang, angstig dat hij er stiekem tussenuit knijpt. Op zich geen gek idee. Natuurlijk is het een grote eer dat hij met Puerto Candelaria kan optreden. Onder andere omstandigheden zou hij niet eens overwegen om 'nee' te zeggen, maar hij is hier met een ander doel, een missie: het vinden van zijn familie. Steeds sterker voelt hij de behoefte om af te reizen naar de bergen in het zuiden, richting Pasto. De stad aan de rand van Ecuador waar, naar ze zeggen, de tijd heeft stilgestaan. Deze stad op grote hoogte in de uitlopers van de Andes, heeft hem voortgebracht. Hij is er geboren. Ooit. Zijn gevoel van urgentie wordt versterkt door het officiële papier in zijn hand. Het staat zwart op wit, hij is geboren in Pasto en heet Hoyos-Pérez.

Weer een sms. Dit keer van Mila, zij weet nog van niets. Het is onmogelijk om iedereen op tijd op de hoogte te brengen. De wervelwind in zijn huidige wereld wordt een orkaan in zijn telefoon en verwoest al zijn skype-gesprekken. Niet zelden valt hij stil als hij probeert over te brengen hoe het voelt, of wat er gebeurde of wie hij nu weer tegenkwam. Je moet er bij zijn, beschrijven is onmogelijk. Hij twijfelt steeds meer over zijn relatie met Mila.

Skype 22.00 uur?
sms't hij terug.

Dat geeft hem drie uur. Het is nu één uur in Bogotá, tijd voor almuerzo, tijd om te denken. Hij schuift een van de vele eethuisjes binnen en krijgt direct de soep voorgezet. Daarna yuca en kip vergezeld van groenige ranja. De kleur van de ranja wisselt dagelijks, het toetje is altijd hetzelfde: bikkelharde koekjes. Hij weigert ze meestal, vandaag niet. Voldaan verlaat hij

het eettentje. Hij moet een beslissing nemen, het lot bestaat niet, alleen hij bepaalt het pad van zijn leven. Hij wordt zich steeds bewuster van het feit dat hij vrijwel altijd een keus heeft en velen hier in Bogotá niet. Jaloers is hij op hun berusting. Alles wat op hun weg komt heeft een reden, of zoals ze hier zeggen: 'Diós heeft het zo bedoeld.'

Hij verzet zich hier tegen. Hoe kan een onzichtbare God je leven bepalen? Fanatiek vermaalt hij een koekje tussen zijn kaken, vergeet hij zijn voornemen om de koekjes af te staan aan de zwerfkinderen om de hoek bij het hotel. 'Die Diós mag opzouten, volksverlakkerij.'

Dat lot en die bestemming, die wil hij nareizen. En in die geest besluit hij dat Medellín een tussenstation is op zijn reis naar een hernieuwde identiteit.

In het hotel zoekt hij via de laptop contact met vrienden. De wereld is klein, hij staat er niet eens meer bij stil dat hij ver weg is. Hij ziet zijn zus voorbij schieten, maar die reageert nooit. Een vriend uit LA, een uit Berlijn, nog een die nu ergens op Corsica speelt. Hij heeft nog tien minuten voordat Mila in zijn scherm springt. Juan chat snel met wat vrienden over zijn huis, hun dagelijkse beslommingen en zijn uitdaging. Allen vinden het idioot als hij 'nee' tegen het optreden in Medellín zou zeggen.

Tsjing, daar is Mila. 'Ha lievie, daar ben ik weer. Tjé wat mis ik je gemopper.' Mila, één brok enthousiasme, zit dicht bij de camera. Ze kijkt er recht in.

Juan neemt wat afstand, Mila is mooi vol, maar zo in 'fisheye' perspectief is ze hem te massaal. Bovendien kan hij niet wennen aan de onverwachte overname van het gesprek. Hij zegt snel zijn andere vrienden gedag en richt zich op Mila. Zal hij er wat van zeggen? Beter van niet, zij is net zo blij. Juan laat haar vertellen over het leven in Nederland. Hij kijkt naar haar expressieve lichaam, naar de kleine gebaartjes. Hij luistert eigenlijk heel weinig naar wat Mila zegt, hij beluistert altijd liever haar lichaam. Hij onderbreekt haar woordenstroom: 'Mila, luister. Ik ga optreden in Medellín. Je raadt nooit met wie.'

Het valt even stil aan de andere kant van de camera, ze kijkt onthutst. 'Mmm, met familie.'

'Wel lief dat je daar nu al aan denkt, maar nee, daar is nog geen spoor van. Nee, met Candelaria, een band die jij vast al kent.'

'Uit het genre *marshmallow*, zoet kleverig en aangebrand het lekkerst?'

'Ja die. Idioot niet?' Juan kijkt zwaar vermoeid de camera in: 'Mila, soms

weet ik het niet meer. Dit lijkt een aanwijzing, een soort omen. Het kwam op mijn weg. Vreemd hoe die dingen lopen.'

Mila leunt achterover, waardoor haar gezicht weer normale proporties aanneemt. Ze heeft een lichte frons op haar voorhoofd als ze antwoordt: 'Juan, ik weet niet zo goed wat ik moet zeggen. Als je hier was, had je nooit getwijfeld. Je bent zo ver weg, ongrijpbaar. Je lijkt soms net een acteur in een film, hopt van het ene in het andere avontuur. Heel onwerkelijk.'

'Als je het mij vraagt,' vervolgt Mila haar overdenking, 'dan weet je heel goed wat je wilt. En wat let je? Je hebt met niemand een afspraak of een overeenkomst. Er is niemand die op je wacht. Nou ja, daar dan.'

Juan ziet steeds meer op tegen deze gesprekken. Mila is altijd zo stellig en zeker. Hij weet eigenlijk niet meer wat hij zoekt in hun relatie. Dat ligt niet aan haar, dat ligt aan hem. Elke dag ontdekt hij weer een nieuw stukje van zichzelf. Hij geeft haar een virtuele zoen, doet net of de verbinding weg is gevallen en sluit af.

Hij heeft heerlijk gespeeld op de meest gammele piano ooit, het klonk voor geen meter. Toch voelt hij zich een gezegend mens, de obers stonden te klappen en de receptioniste begon spontaan te zingen. Altijd feest hier als er muzikale klanken door de lucht drijven, nooit schaamte. Het is inmiddels acht uur. Dat vraagt om een hamburger met loeihete saus. Op elke straathoek te krijgen bij van die rijdende stalletjes. Bij thuiskomst passeert hij zijn buurman: een oude immer grijnzende parkeerwacht. Hij bewaakt vanavond een stuk of vier auto's op het braakliggende terrein naast het hotel. Het kunstlicht dat uit de ramen van het hotel valt, maakt keurige vierkantjes op het terrein. Juan groet en vraagt zich verwonderd af of er ooit gedanst wordt op dat terrein. Zou zo kunnen.

Eenmaal in zijn hotelkamer kan hij het niet laten. Hij leunt uit het raam om zijn buurman wat langer te bespieden. Dit is een dagelijks ritueel. Zo in de avond is het moeilijker, maar valt er meer te zien. De man is dan op zijn actiefst. Hij scharrelt druk tussen de verroeste olieton vol regenwater en zijn geliefde plantjes. Overal rond zijn uit golfplaat opgetrokken kamer staan de potjes met tere groene stengeltjes. Hij spreekt ze toe, geeft ze water, verplaatst ze van warm naar koud of andersom. De man moet ergens tussen de veertig en zestig zijn. Hij is kromgegroeid, slaapt met één been en heeft zware groeven in zijn gelaat. Toch lacht hij elke dag, vrolijk tandeloos, naar voorbijgangers en dus ook naar Juan. Zo onbevangen dat

Juan het niet kan laten om een beetje jaloers te zijn op zijn optimisme. Niet zelden geniet hij vanachter zijn hotelraam van de enthousiaste vindingrijkheid van de man. Zo werd gisteren een aantal auto's ontdaan van wat benzine. Net genoeg om te verkopen. Juan verdenkt hem er van dat hij het extra geld niet besteed aan eten, maar aan zaadjes. Juan verdeelt, sinds hij dit vermoedt, zijn koekjes tussen de straatkinderen en deze aandoenlijke man. Dit heeft hem al twee plantjes opgeleverd, wat hij zelf heel gênant vindt. Hij heeft nog nooit iets in leven weten te houden. Hij doet nu zijn uiterste best. Want, wanneer hij binnenkort vertrekt, wil hij ze teruggeven. Hij vreest echter het ergste, want ze laten hun blaadjes vallen.

De volgende ochtend is het instuderen een stuk minder relaxt. Hordes schoolmeisjes komen giechelend om de hoek kijken. Zij kennen de muziek uit hun hoofd en klakken afkeurend als Juan een verkeerde noot aanslaat. Voor iemand die het liefst op de achtergrond speelt, voelt deze openbare aanval als het vastgenageld worden aan de schandpaal. Maar hij zet door. Om te laten horen dat hij wel degelijk weet wat hij doet, gooit hij er zo nu en dan een perfect nummer tussendoor. Dan wordt er geklapt, gefloten en gestampt. Hij verwacht bijna de vraag om een handtekening. Of draaft hij nu door? Het is ook een idiote situatie. Iedereen spreekt hem in rap Spaans aan. Hij wordt behandeld als een van hen totdat hij antwoordt, dan ontstaat de verwarring. Als zijn verhaal duidelijk wordt, gaan veel deuren open. Hij voelt zich bevoorrecht en vraagt zich regelmatig af of dit ook gebeurt zou zijn als hij hier was opgegroeid. Want hoe verdrietig hij ook is dat hij hier nooit een Colombiaan als alle anderen wordt, zo blij is hij met zijn uitgebalanceerde goed ontwikkelde muzikalent.

Hoofdstuk 6 – Charlie, een jaar later

april 2007

De Nederlandse ambassade is zeer behulpzaam en arrangeert het ene na het andere gesprek. Ik word er gek van, want het levert keer op keer niets op. Mijn broer werkt zich drie slagen in de rondte, reist van hot naar her, gelooft in de steeds vager klinkende beloften. En ik? Ik ben de ultieme babysitter, kom nooit meer van deze haciënda af.

Ik mis vooral de internetverbinding. Normaal kan ik dag en nacht contacten onderhouden, leggen of benaderen. Nu vrijwel nooit. Alleen als Kees wat langer de tijd heeft, kan ik een uur online lobbyen of om hulp schreeuwen. Het zijn veelal schoten hagel in de richting van een terug vechtende vijand die meer munitie en uithoudingsvermogen heeft dan ik. Hoe vaak ik Kees niet op het hart druk vooral niet alleen te praten met de pers. ‘Laat het ook hun zoektocht worden. Maak er een queeste van. Daag ze uit. Zij zijn vrijer, hebben veel meer bronnen en bovenal: macht.’

Ik bereik hem steeds minder. Hij vaart totaal zijn eigen koers, mompelt: ‘Zo werkt dat hier niet Charlie. Iedereen wil beroemd worden en dit is geen vijf sterren-verhaal. Dit is een gewoon alledaags gebeuren. Niets bijzonders aan.’

Meestal eindigt het in ruzie, vertrekt hij abrupt richting de taxibusjes onderaan de berg. De Zuid-Amerikaanse Napoleon. Vaak snauw ik hem toe: ‘Kijk nou, wat je doet.’

Gelukkig hoort hij dat nooit, want al na een minuut heb ik spijt van die gedachte. Toch steekt die altijd de kop op als ik hem zie vertrekken. Hij wel, ik niet. Dat was in Nederland wel anders.

Hier wordt gefluisterd over ons. In Europa wordt gebulderd.

Waarom?

José gaf aan dat het komt door Frankrijk. Zij zijn ver in de onderhandelingen over de vrijlating van een aantal prominenten. Ingrid Betancourt is onder hen. Haar verhaal spreekt tot de verbeelding. Zij wordt in Europa

neergezet als heldin, als de nieuwe Jeanne d'Arc. Half Française, half Colombiaanse. Hier wordt ze meer en meer verguisd, heeft ze geen basisplaats in het sterrenteam dat in de politieke Colombiaanse arena haar kunstjes vertoont. Hier hebben ze het liever over de Amerikaanse piloten die vast zitten. De haat/liefde verhouding met Amerika zorgt voor smeulige verhalen en reacties in alle media. Want je bent voor of tegen de bevrijding van die 'partners' of 'uitbuiters'. Mij maakt het niet uit. Aandacht is goed, zolang pa's naam genoemd wordt. Helaas, hij is niet beroemd, berucht of anderszins opvallend. Bovendien zit hij nog geen drie tot vijf jaar vast in die onuitstaanbare jungle. Dus geen schijn van kans op publiciteit. En is het wel de Farc? De verhalen over de ELN zijn minstens zo angstaanjagend.

Vriend Chavez gooit roet in het eten. Hij heeft in een Rambo-filmpje aangekondigd dat hij, desnoods eigenhandig, de Farc-gijzelaars zal bevrijden. De man is president van Venezuela, maar gedraagt zich als een derderangs Hollywood acteur. Pronkt aan de arm van Fidel Castro, doneert geld aan de Farc, is tegelijkertijd bevriend met Allende, president van Colombia met wie hij samen een document heeft ondertekend waarin de oorlog aan de guerrilla wordt verklaard. Hier valt de Farc dus zeker onder. Hij speelt zijn rol van 'nobeledredder-in-nood' zo slecht, dat de Europese media al complottheorieën publiceren. Zo zou de opgevoerde dreiging de Farc-top aanzetten tot het opleiden van nog meer rebellen en de aanschaf van wapens. Het rekruteren, bewapenen en opleiden van deze nieuwe rebellen gebeurt met behulp van Al Quaida-strijders. Die gek genoeg weer wapens geleverd krijgen vanuit Cuba en Venezuela. Broekzak-vestzak?

Ik vind het intrigerend, vooral het verschil in verslaglegging per land. Ik spaar zoveel mogelijk op, de hele hacienda en het dorp verzamelen mee. Thuis, straks, zie ik mezelf schitteren als sterverslaggever. Schrijfster van intrigerende vergezichten, filosofische verhandelingen en opmerkelijk scherpe observaties. Ooit.

De familie in Nederland staat erg onder druk. Ik krijg niet alles mee door de vaak slechte of korte contacttijd. Uit de mailtjes, die Alberto trouw verzamelt en distribueert, blijkt dat de Europese media verdeeld zijn. De Nederlanders horen voornamelijk hoe gevaarlijk het is. Vooral regionaal staat niet langer de zoektocht, maar het waarschuwend vingerpuntje centraal: ziet u nou wel, dat land deugt gewoon niet. Ze vroegen er zelf om.

Hoe langer ik de belangeloze gastvrijheid ervaar, hoe meer ik me schaam

voor de egocentrische Nederlander die ik ben. Hoe minder ik begrijp over de adoptie van mijn broer. Hoe meer ik mee voel met Cambodjaanse huishoudsters, Ethiopische landarbeidsters en Poolse aardbeienpluksters. Allemaal lang van huis, altijd langer dan gedacht. Wonend in hutjes, caravans of containers. In mijn verbeelding allemaal moeder. De een zelf vertrokken met onbekende bestemming, de ander thuis gebleven zonder haar naar het buitenland afgereisde minderjarige kind. Zij moeten wel, om te overleven.

Bij mij is het een keuze, of niet?

Ik hou me vast aan de kracht van deze vrouwen, die soms jaren van huis kunnen zijn. Die uiteindelijk als weldoeners wederkeren. Weinig nieuws van thuis, dag en nacht op een vaste plek, identiteitloos.

Mijn broer wordt langzaam steeds bekender als Colombiaan in Nederland. Geen eretitel, dat doet hem zeer veel verdriet. Liever had hij met zijn muziek Colombia op de kaart gezet. Nu draait alles om terroristen. Vaak klappt hij dicht in een telefonisch interview. Vraag hem naar de cumbia of porro en je krijgt een passievol relaas. Vraag hem naar drugs, geld, ontvoering en hij weet niet wat hij moet antwoorden. Hij is trots op zijn geboorteland, zijn familie, zijn nieuwe vrienden, hun doorzettingsvermogen, het licht, de lucht, het geluid.

Hoe kunnen journalisten iemand die net herboren is, vragen een negatief oordeel over zijn wieg te geven? Werkelijk.

‘Charlie, ik heb weer wat gehoord. Een Portugese rap. Lekker nummer, tot dat je het filmpje ziet. Misselijkmakend. De helden: opgepoetste Farc-strijders, die elke verveelde Braziliaanse jongere uitdagen om mee te doen aan hun manlijke oorlog.’ Kees zegt het gelaten, alsof dit het zoveelste bewijs is dat die lieden niet sporen.

‘Ja, so what?’ Ik kan het niet hebben als Kees zo terneergeslagen doet. Hij en ik moeten energiek blijven, hoop houden. Richting de buitenwereld, vooral ook richting elkaar, anders wordt de verleiding om naar Nederland af te reizen veel te groot.

Kees antwoordt: ‘Nou, dat betekent dat Gerard wellicht in de Braziliaanse jungle vastzit. Die is immens, daar vinden we hem nooit.’

Dat verband had ik nog niet gelegd. Als Kees gelijk heeft, is er geen hoop. Pa overleeft zo’n tocht nooit. Ik ben niet goed in geografie, maar dat moet honderden kilometers verderop zijn. ‘Kees, dat zegt niets over pa, het is

een gerucht. De Farc zal geheid in Brazilië werven. Dat land heeft natuurlijk ook veel MTV-achtige jongeren die het avontuur zoeken. Koppel dat nou niet direct aan pa's verblijfplaats. Het is toch heel onlogisch om hem helemaal vanuit Popayan richting Brazilië te vervoeren. Pa is de jongste niet, dus dat kost geld en ondersteuning om hem te vervoeren. Nee, ik geloof daar niet in.'

Kees mag niets weten van mijn twijfel. Ik wil dat hij blijft vechten en dat kan alleen met hoop. Hij kijkt nog steeds weifelend.

'Kom op Kees, pa is pas een kleine maand weg. Je weet dat José zei dat ze vaak pas na drie maanden wat laten horen. Dus hou vol. Zondag spreken we pa weer toe via de radio. Zorg dat je daar wat voor klaar hebt, gebruik deze emotie, dat ga ik ook doen.' Ik knipoog: 'Misschien moeten we de Bambuco laten voor wat die is. Laten we gaan nadenken over een rap in het Nederlands, met mooie insinuaties en hoopvolle gedachten. Wellicht dat pa het hoort, lacht, huilt, vecht. Alles is toegestaan in de jungle van wanhoop, toch?'

Mijn geloof grenst aan gekte, ik weet het. Het helpt om rechtop te lopen, te ademen en te denken dat alles mogelijk is.

Kees glimlacht voorzichtig. 'Oké, jij schrijft. Morgen is te snel, geef me drie dagen.'

'Ai, ai. En hoe doe ik dat? Suggesties?'

'Zeker, niet meer van die dwaze ideeën opperen. Jij begint, zoek je eigen shit uit.'

Ik knipoog. We lachen. Eerst als gniffelende kinderen, dan langzaam steeds harder. Totdat we belanden in gierende uithalen, knie geklap en het onbesuisd dansen van rondjes. Het wordt onhoudbaar als Alberto de hoek om snelt en als aan de grond genageld blijft staan. Zijn verbijsterde blik is hilarisch.

Kees voelt zich schuldig. Zijn serieus studerende broer, die al zijn vrije tijd voor ons opoffert, mag hem zo niet zien. Hikkend van de ingehouden lach snelt hij richting het maïsveld. 'Ik moet heel nodig, ben zo terug.'

Mij kan het allemaal niets schelen. Deze starende man is een vreemde voor me. Opvallen doe ik toch wel, dus onze verschillen moet hij accepteren. Dat doe ik ook.

Kees komt in serieuze vorm terug. Hij knijpt hard in mijn arm, maant me met zijn donkere ogen vanonder gefronste wenkbrauwen tot volwassen-